SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

# Sprawdzian z „Kazań sejmowych”

**Grupa A**

Piotr Skarga

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 19

10 zadań, 19 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

**Zadanie 1.** (0–1 pkt)

Do jakiego gatunku literackiego należą „Kazania sejmowe”?

Ⓐ Dramat romantyczny – utwór sceniczny o konflikcie jednostki z historią

Ⓑ Kazanie – utwór prozatorski o charakterze dydaktyczno-perswazyjnym

Ⓒ Powieść epistolarna – utwór prozatorski złożony z fikcyjnych listów

Ⓓ Epos rycerski – utwór wierszowany o czynach wojennych bohaterów

*Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.*

**Zadanie 2.** (0–1 pkt)

Skarga w Kazaniu V argumentuje, że herezje szkodzą obronności państwa. Jaki przykład historyczny podaje?

Ⓐ Klęskę Wielkiej Armady hiszpańskiej u wybrzeży protestanckiej Anglii w 1588 roku, mimo modlitw całej floty

Ⓑ Zwycięstwa Węgrów z Kapistranem nad Turkami, gdy byli katolikami, i porażki po przejściu na herezję

Ⓒ Podbój Konstantynopola przez Turków w 1453 roku i upadek cesarstwa bizantyńskiego po wielowiekowym trwaniu

Ⓓ Klęskę krzyżowców pod Warną w 1444 roku i śmierć młodego króla Władysława Warneńczyka w bitwie z Turkami

*Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.*

**Zadanie 3.** (0–1 pkt)

Dlaczego według Skargi (Kazanie VI) trwająca 1100 lat Wenecja nie jest dowodem na wyższość rządów wielu nad monarchią?

Ⓐ Bo Wenecja w rzeczywistości jest dziedziczną monarchią z królem na czele: władza przechodzi z ojca na syna, a lud i senat pełnią funkcje doradcze, więc jej trwałość świadczy o sile monarchii, a nie rządów wielu

Ⓑ Bo Wenecja przetrwała dzięki opiece papieża i cesarza, a nie dzięki własnemu ustrojowi; bez obcej protekcji rząd wielu dawno by upadł, jak upadły inne republiki włoskie

Ⓒ Bo tam lud rozstrzyga tylko sprawy drobne, a poważne załatwia trzech przy księciu; do tego w jednym mieście taki rząd jest łatwy, a w państwie na kilkaset mil trudno zebrać wszystkich obywateli

Ⓓ Bo Wenecja nie prowadzi wojen i nie potrzebuje silnej władzy; jako państwo kupieckie żyje z handlu, więc jej przykład nie przystaje do Rzeczypospolitej, zagrożonej przez Turków i Moskwę

*Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.*

**Zadanie 4.** (0–1 pkt)

Jakie trzy przyczyny osłabienia władzy królewskiej wskazuje Skarga w Kazaniu VI?

(A) Brak dziedziczności tronu, rosnące wpływy cudzoziemców na dworze królewskim i słabość wojska kwarcianego, któremu od dawna nie płacono żołdu

(B) Wolność przebraną i zbytnią, z której idzie nieposłuszeństwo, rozproszenie dochodów stołu królewskiego i wykraczanie koła poselskiego z wyznaczonego porządku

(C) Zbyt wielką władzę biskupów zasiadających w senacie, nadmierne bogactwo miast pruskich i rosnącą niezależność Wielkiego Księstwa Litewskiego od Korony

(D) Częste wojny z Turcją i Tatarami, pożary królewskich zamków oraz nieurodzaje, które zubożyły skarb państwa, szlachtę i poddanych w całym królestwie

*Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.*

**Zadanie 5.** (0–5 pkt)

Dopasuj kazanie do obrazu (porównania), którym posługuje się w nim Skarga.

| | | |
|---|---|---|
| 1. Kazanie III | ... | A. muzyka z wielu głosów, którym takt daje jeden kantor |
| 2. Kazanie IV | ... | B. beczka rozsypująca się, gdy opadną obręcze |
| 3. Kazanie VII | ... | C. gliniany garniec rozbity o ścianę na znak zagłady |
| 4. Kazanie VIII | ... | D. złe prawo jak lew, bestia nierozumna, której nie da się namówić |
| 5. Kazanie I | ... | E. stary dąb, którego korzeniem jest Chrystus i kapłani |

*Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.*

**Zadanie 6.** (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Skarga dzieli mądrość na (1) _____ – niebieską, pochodzącą od Boga, i (2) _____ – ziemską, którą nazywa też bydlęcą i (3) _____.

(1) szlachecką / sarmacką / królewską / boską
(2) kościelną / rycerską / starożytną / ludzką
(3) chłopską / dworską / diabelską / kupiecką

**Zadanie 7.** (0–1 pkt)

Co Skarga krytykuje w szlacheckim pojmowaniu „złotej wolności"?

**Zadanie 8.** (0–2 pkt)

Jakie racje przemawiają według Kazania VII za tym, by władzę królów ograniczać prawem pisanym, i dlaczego samo pisane prawo nie wystarczy?

**Zadanie 9.** (0–2 pkt)

W Kazaniu III Skarga porównuje zgodę w Rzeczypospolitej do muru ułożonego z różnych kamieni oraz do żywiołów w ciele ludzkim. Wyjaśnij, co chce przez te porównania udowodnić.

**Zadanie 10.** (0–2 pkt)

Wyjaśnij, dlaczego Skarga porównuje pięć stanów Rzeczypospolitej do pięciu palców jednej ręki (Kazanie IV). Co wynika z tego porównania dla kwestii tolerancji religijnej?

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/kazania-sejmowe